

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΓΓΡΑΦΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ VI

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΚΑΙ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ

Μάιος 2005

A. Εισαγωγή

Το νέο πλαίσιο περί κεφαλαιακής επάρκειας εισάγει τρεις εναλλακτικές προσεγγίσεις για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του λειτουργικού κινδύνου και οι οποίες παρουσιάζουν βαθμιαία αυξανόμενη πολυπλοκότητα:

- Τη μέθοδο του Βασικού Δείκτη (**BIA**)
- Την Τυποποιημένη Μέθοδο (**TSA**)
Την Εναλλακτική Τυποποιημένη Μέθοδο (**ASA**)
- Τις Εξελιγμένες Μεθόδους (**AMA**)

Η κεφαλαιακές απαιτήσεις που προκύπτουν από τις δύο πρώτες προσεγγίσεις βασίζονται σε συγκεκριμένους συντελεστές (a και b), οι οποίοι προσδιορίστηκαν από τα αποτελέσματα των διερευνητικών ποσοτικών μελετών (QIS) που διενήργησε η Επιτροπή της Βασιλείας. Ο προσδιορισμός αυτός βασίστηκε στην υπόθεση διακράτησης από τα Πιστωτικά Ιδρύματα (Π.Ι.) κατά μέσο όρο του 12% του ελάχιστου εποπτικού κεφαλαίου αντί του αντίστοιχου οικονομικού, λόγω έλλειψης ιστορικών στοιχείων λειτουργικών ζημιών. Σε αντίθεση, οι εξελιγμένες μεθοδολογίες αφορούν σε εσωτερικά υποδείγματα των Π.Ι. χρησιμοποιώντας εσωτερικές και εξωτερικές βάσεις δεδομένων ιστορικών ζημιών. Στο έγγραφο αυτό παρατίθενται οι απόψεις της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με τις δύο πρώτες μεθόδους.

B. Πεδίο Εφαρμογής

1. Για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του λειτουργικού κινδύνου, τα Π.Ι. δύνανται να επιλέξουν είτε τη μέθοδο του Βασικού Δείκτη είτε την αντίστοιχη τυποποιημένη, η οποία θα εφαρμόζεται τόσο σε ενοποιημένη όσο και σε ατομική βάση, καλύπτοντας όλους τους σχετικούς επιχειρηματικούς τομείς της Τράπεζας ή/και του Ομίλου.
2. Δεδομένου ότι η πρώτη εφαρμογή της Οδηγίας αναμένεται την 1.1.07, η Τράπεζα της Ελλάδος κατανοεί τη δυσκολία που ενδεχομένως θα αντιμετωπίσουν τα Π.Ι. που ενδιαφέρονται να εφαρμόσουν την τυποποιημένη μέθοδο, καθώς απαιτείται μέσος όρος τριών ετών για τον υπολογισμό του σχετικού δείκτη εισοδήματος για όλες τις επιχειρηματικές μονάδες. Για το λόγο αυτό θα δεχθεί τη χρήση διετούς μέσου όρου κατά την πρώτη εφαρμογή και μόνο.
3. Η παράλληλη χρήση των δύο απλούστερων μεθόδων, δεν επιτρέπεται, καθώς ενυπάρχει ο κίνδυνος της επιλεκτικής εφαρμογής των δύο μεθόδων, ώστε να επιτυγχάνεται η χαμηλότερη δυνατή κεφαλαιακή επιβάρυνση. Η Τράπεζα της Ελλάδος θα αποδεχθεί τον συνδυασμό των δύο αυτών μεθόδων μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με αυστηρό χρονοδιάγραμμα (που δεν θα ξεπερνά τα 2 έτη) σταδιακής εφαρμογής της Τυποποιημένης Μεθόδου. Επειδή κατά την Οδηγία η πρόσφατη εξαγορά νέων επιχειρηματικών μονάδων αποτελεί σχετική εξαιρετική περίπτωση, τα Π.Ι. καλούνται να γνωστοποιήσουν στην Τράπεζα τις Ελλάδος τυχόν άλλες ειδικές περιπτώσεις ισοδύναμου με αυτή χαρακτήρα. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων θα γίνεται με την Τυποποιημένη μεθοδολογία στο σύνολο του ομίλου, εκτός από τις εξαιρούμενες επιχειρηματικές μονάδες, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις των οποίων θα υπολογίζονται με τη μέθοδο του Βασικού Δείκτη και θα προστίθενται στις συνολικές απαιτήσεις του ομίλου (building block approach).
4. Η αλλαγή της μεθοδολογίας ήτοι από την Τυποποιημένη προσέγγιση στην αντίστοιχη του Βασικού Δείκτη θα επιτρέπεται μόνο κατ' εξαίρεση και μετά από έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος. Στην περίπτωση αυτή τα Π.Ι. θα πρέπει να αιτιολογούν και να τεκμηριώνουν επαρκώς την απόφασή τους.

Ο Πίνακας 1 που ακολουθεί, συνοψίζει τις δυνατότητες παράλληλης χρήσης μεθοδολογιών σε ενοποιημένη βάση:

Πίνακας 1.

Δυνατότητα Παράλληλης Χρήσης Μεθοδολογιών εντός του Ομίλου				
Τραπεζικοί Όμιλοι	Μητρική Τράπεζα 1	Μητρική Τράπεζα 2	Μητρική Τράπεζα 3	Μητρική Τράπεζα 4
Μεθοδολογία Μητρικής →	BIA	ASA	TSA	AMA
Η θυγατρική Α χρησιμοποιεί BIA	Επιτρέπεται	Προσωρινός Συνδυασμός Επιτρέπεται	Προσωρινός Συνδυασμός Επιτρέπεται	Μόνιμος Συνδυασμός Επιτρέπεται
Η θυγατρική Β χρησιμοποιεί ASA	Δεν επιτρέπεται ο συνδυασμός	Επιτρέπεται	Δεν επιτρέπεται ο συνδυασμός	Μόνιμος Συνδυασμός Επιτρέπεται
Η θυγατρική Γ χρησιμοποιεί TSA	Δεν επιτρέπεται ο συνδυασμός	Δεν επιτρέπεται ο συνδυασμός	Επιτρέπεται	Μόνιμος Συνδυασμός Επιτρέπεται
Η θυγατρική Δ χρησιμοποιεί AMA	Μόνιμος Συνδυασμός Επιτρέπεται αλλά δεν αναμένεται	Μόνιμος Συνδυασμός Επιτρέπεται	Μόνιμος Συνδυασμός Επιτρέπεται	Επιτρέπεται

Παράδειγμα με 4 τραπεζικούς ομίλους που χρησιμοποιούν διαφορετικές μεθοδολογίες και οι οποίοι διαθέτουν από 4 θυγατρικές που χρησιμοποιούν διαφορετικές μεθοδολογίες

Γ. Δείκτης «Μικτά Έσοδα»

1. Η μέθοδος του Βασικού Δείκτη και η αντίστοιχη Τυποποιημένη βασίζονται στον υπολογισμό του δείκτη «Μικτά Έσοδα», ο οποίος θα είναι ο μέσος όρος των Μικτών Εσόδων (Πίνακας 2) των τριών τελευταίων ετών, με βάση τις κατηγορίες λογαριασμών των αποτελεσμάτων χρήσης του Π.Δ. 384/92 περί κλαδικού λογιστικού σχεδίου. Ο υπολογισμός του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας θα εξακολουθήσει να πραγματοποιείται σε τριμηνιαία βάση. Αυτό θα ήταν συνεπές (θεωρητικά) με την απαίτηση του υπολογισμού του Δείκτη «Μικτά Έσοδα» κάθε τρίμηνο. Σταθμίζοντας όμως το κόστος-οφέλος, καθώς αυξάνεται σημαντικά η πολυπλοκότητα αυτού του υπολογισμού, ιδιαίτερα για τα Π.Ι. που θα εφαρμόσουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, η Τράπεζα της Ελλάδος θα αποδεχθεί τη χρήση του δείκτη «Μικτά Έσοδα», που υπολογίζεται στο τέλος του έτους για όλα τα τρίμηνα της επόμενης χρήσης.

2. Σύμφωνα με το Σχέδιο Οδηγίας εάν για κάποιο έτος τα Μικτά έσοδα είναι αρνητικά ή μηδενικά, το μέγεθος αυτό δεν θα λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό του μέσου όρου. Ο δείκτης «Μικτά Έσοδα» θα υπολογίζεται ως το άθροισμα των θετικών μεγεθών διαιρούμενο με τον αριθμό των θετικών μεγεθών.

Πίνακας 2 Π.Δ. 384/92 Μικτά Έσοδα
+Τόκοι εισπρακτέοι και εξομοιούμενα έσοδα.
-Τόκοι πληρωτέοι και εξομοιούμενα έξοδα.
+Έσοδα από τίτλους: α) έσοδα από μετοχές και άλλους τίτλους μεταβλητής απόδοσης β) έσοδα από συμμετοχές σε συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις γ) έσοδα από συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις
+Έσοδα προμηθειών -Έξοδα προμηθειών
+Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων +Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως = ΣΥΝΟΛΟ

3. Σε σχέση με τον υπολογισμό των Μικτών Εσόδων διευκρινίζεται ότι:

α. Στα Μικτά Έσοδα δεν περιλαμβάνονται:

- τα κέρδη ή οι ζημιές από την πώληση στοιχείων του επενδυτικού χαρτοφυλακίου,
- τα έκτακτα αποτελέσματα,
- το εισόδημα από ασφάλιση.

β. Τα Μικτά Έσοδα θα υπολογίζονται προ της αφαίρεσης τυχόν προβλέψεων και των λειτουργικών εξόδων. Επίσης όταν οι αναπροσαρμογές των στοιχείων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών¹ που προκύπτουν από την αποτίμηση σε αγοραίες τιμές συμπεριλαμβάνονται στα αποτελέσματα χρήσης, τότε τα σχετικά ποσά συνυπολογίζονται στο σχετικό δείκτη.

Με την επικείμενη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων ο υπολογισμός του δείκτη θα γίνεται με βάση τα στοιχεία που αντανακλούν καλύτερα τον ορισμό, όπως αυτός παρουσιάζεται στον Πίνακα 2.

Δ. Απαιτούμενα ποιοτικά κριτήρια για υιοθέτηση της τυποποιημένης μεθόδου

Για την υιοθέτηση της τυποποιημένης μεθόδου, τα Π.Ι. θα πρέπει να ικανοποιούν τα ακόλουθα κριτήρια, πλέον των γενικών που περιγράφονται στο Άρθρο 22 και το Παράρτημα V του σχεδίου Οδηγίας. Η Τράπεζα της Ελλάδος θα αξιολογεί σε κάθε περίπτωση την τήρηση των ελαχίστων αυτών προϋποθέσεων προκειμένου να εφαρμόσουν τα πιστωτικά ιδρύματα την τυποποιημένη μέθοδο:

- α.** Η Τράπεζα της Ελλάδος θεωρεί απαραίτητη την ύπαρξη επαρκώς στελεχωμένης μονάδας που να ασχολείται με τη διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου εντός της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων του Π.Ι., ενώ η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης δεν θα πρέπει να εμπλέκεται άμεσα στην πολιτική διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου, αλλά να πραγματοποιεί ανεξάρτητους ελέγχους τήρησης των διαδικασιών εκτίμησης και διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου. Σχετικά με τις αρμοδιότητες των δύο αυτών μονάδων, θα δοθούν περαιτέρω διευκρινήσεις κατά την αναθεώρηση της ΠΔ/ΤΕ 2438/98.

β. Τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να διαθέτουν ένα τεκμηριωμένο και επαρκές σύστημα για την εκτίμηση και τη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου, με σαφείς αρμοδιότητες ανατεθειμένες στη σχετική μονάδα. Στις αρμοδιότητες περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η ανάπτυξη πολιτικών αναγνώρισης, αξιολόγησης, παρακολούθησης, ελέγχου και μείωσης του λειτουργικού κινδύνου, η κωδικοποίηση της επιχειρησιακής πολιτικής και των διαδικασιών που αφορούν στη διαχείριση και τον έλεγχο του λειτουργικού κινδύνου, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της μεθοδολογίας διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου, καθώς και ο σχεδιασμός και η υλοποίηση του συστήματος αναφορών (προς τη Διοίκηση, τη μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, τυχόν αρμόδια τμήματα του Π.Ι. και προς τις Εποπτικές Αρχές).
- Τα Π.Ι. πρέπει επίσης να διαθέτουν διαδικασίες συστηματικής παρακολούθησης των δεδομένων που σχετίζονται με το λειτουργικό κίνδυνο, συμπεριλαμβανομένου της καταχώρησης των «ζημιών» που υπέστη το Π.Ι. σε βάση δεδομένων. Ειδικότερα:

¹ Αφορά τις διαφορές από την αναπροσαρμογή της αξίας στην αγοραία τιμή, των ομολογιών και άλλων τίτλων σταθερής απόδοσης και μετοχών και άλλων τίτλων μεταβλητής απόδοσης που δεν θεωρούνται πάγια χρηματοοικονομικά στοιχεία

- Το ελάχιστο ύψος ζημιών που θα πρέπει να καταγράφεται προτείνεται να είναι €1.000 γενικά και €500 για τις Συνεταιριστικές Τράπεζες που δεν έχουν άδεια πανελλήνιας εμβέλειας.
 - Η βάση δεδομένων ζημιών από γεγονότα λειτουργικού κινδύνου θα πρέπει να περιέχει στοιχεία τουλάχιστον ενός έτους, προκειμένου να υιοθετηθεί η τυποποιημένη μέθοδος.
 - Η καταγραφή των γεγονότων λειτουργικού κινδύνου θα πρέπει να είναι συμβατή με τις κατηγορίες γεγονότων που προτείνει ενδεικτικά η Οδηγία στο Παράρτημα X, Μέρος 5.
 - Δεδομένου ότι η Τυποποιημένη μέθοδος αποτελεί τον προθάλαμο των αντίστοιχων εξελιγμένων, η Τράπεζα της Ελλάδος θεωρεί ότι στην φάση αυτή, θα πρέπει να καταγράφονται τουλάχιστον οι πραγματικές ζημιές από λειτουργικό κίνδυνο που έχουν συμβεί στο παρελθόν. Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ποιες θα είναι οι πηγές άντλησης των γεγονότων λειτουργικού κινδύνου και των σχετικών ζημιών, ποιος ο χρόνος καταγραφής, ποιοι θα είναι οι αρμόδιοι λειτουργοί του Π.Ι. για την καταχώριση των δεδομένων αυτών, σε τι επίπεδο ιεραρχίας θα ανήκουν, καθώς και σε ποια μορφή πρόγραμμα/ φόρμα αναφοράς θα καταχωρούνται τα δεδομένα.
3. Το σύστημα διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου, πρέπει να υπόκειται σε τακτική ανεξάρτητη επανεξέταση. Η επανεξέταση αυτή θα πραγματοποιείται σε ετήσια τουλάχιστον βάση και θα αφορά την αξιολόγηση των τεχνικών μέτρησης του λειτουργικού κινδύνου, την διαδικασία αναγνώρισης, παρακολούθησης και αναφοράς προς την διοίκηση, την ορθή αναφορά προς τις εποπτικές αρχές. Επιπλέον, θα πρέπει να διαπιστώνεται κατά πόσο έχουν αναγνωρισθεί και παρακολουθούνται όλες οι πηγές λειτουργικού κινδύνου που αντιμετωπίζει το Π.Ι. Το σύστημα παρακολούθησης και διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου θα πρέπει να είναι ενσωματωμένο στη γενικότερη διαδικασία διαχείρισης κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος.
4. Τα Π.Ι. πρέπει να υιοθετήσουν ένα σύστημα αναφοράς προς τη Διοίκηση, προς τις διευθύνσεις των αρμόδιων επιχειρησιακών μονάδων, καθώς και να υιοθετήσουν διαδικασίες αξιολόγησης των αναφορών και λήψης αποφάσεων για διορθωτικές ενέργειες. Θα πρέπει επίσης να διαθέτουν διαδικασίες λήψης αποφάσεων, σχετικών με

την πληροφόρηση από τις αναφορές αυτές και καταγεγραμμένες διαδικασίες σχετικά με την αναγνώριση, εκτίμηση και παρακολούθηση του λειτουργικού κινδύνου, με σαφή περιγραφή των θέσεων ευθύνης, των διαδικασιών παρακολούθησης της υλοποίησης των διορθωτικών ενεργειών καθώς και διαδικασίες για τη λήψη μέτρων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

Ε. Αρχές ταξινόμησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων

1. Προκειμένου τα Π.Ι. να εφαρμόσουν την τυποποιημένη μέθοδο, θα πρέπει να διαχωρίσουν το μεικτό τους εισόδημα ανά επιχειρηματική δραστηριότητα. Οι αρχές ταξινόμησης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στους επιμέρους επιχειρηματικούς τομείς, σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή και οι δραστηριότητες που συμπεριλαμβάνονται σε κάθε επιχειρηματικό τομέα, περιγράφονται στην Οδηγία.
2. Στον παρακάτω Πίνακα 3 παρουσιάζονται οι δραστηριότητες που εμπίπτουν σε κάθε επιχειρηματικό τομέα σύμφωνα με την Επιτροπή της Βασιλείας και με το σχέδιο Οδηγίας. Επίσης αναφέρεται και η ταξινόμηση ορισμένων τραπεζικών εργασιών, που αποτέλεσαν θέμα συζήτησης στην ομάδα εργασίας της Ε.Ε.Τ. που ασχολείται με τον λειτουργικό κίνδυνο. Επισημαίνεται ότι η παρακάτω ταξινόμηση είναι απλώς ενδεικτική, καθώς τα Π.Ι. έχουν τη δυνατότητα από το νέο πλαίσιο να ταξινομήσουν τις εργασίες τους όπως αυτά θεωρούν ότι ανταποκρίνονται περισσότερο στις αρχές ταξινόμησης, λαμβάνοντας τη σύμφωνη γνώμη της Τράπεζας της Ελλάδος.

Πίνακας 3: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

Επιχειρηματικός Τομέας	Δραστηριότητες που περιλαμβάνονται ανά κατηγορία βάσει Βασιλείας.	Δραστηριότητες που περιλαμβάνονται ανά κατηγορία βάσει σχεδίου Οδηγίας.	Ενδεικτική Ταξινόμηση Δραστηριοτήτων
Χρηματοδότηση επιχειρήσεων (Corporate Finance)	<ul style="list-style-type: none"> • Χρηματοδότηση επιχειρήσεων • Χρηματοδότηση κεντρικών κυβερνήσεων • Επενδυτική τραπεζική • Υπηρεσίες επενδυτικών συμβουλών 	<ul style="list-style-type: none"> • Αναδοχή ή /και τοποθέτηση χρηματοπιστωτικών μέσων (με ανάληψη του κινδύνου αγοράς) • Υπηρεσίες αντασφάλισης /αναδοχής • Υπηρεσίες επενδυτικών συμβουλών • Υπηρεσίες συμβουλών σε επιχειρήσεις για θέματα κεφαλαιακής διάρθρωσης, βιομηχανικής στρατηγικής, εξαγωγών και συγχωνεύσεων • Υπηρεσίες έρευνας και ανάλυσης σχετικά με συναλλαγές σε χρηματοπιστωτικά μέσα 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιχειρηματικά Κεφάλαια (Venture Capital) • Ανάπτυξη και Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας • Έσοδα από συμμετοχές που δεν ενοποιούνται
Διαπραγμάτευση και πωλήσεις χρηματοπιστωτικών μέσων (Trading and Sales)	<ul style="list-style-type: none"> • Πράξεις για ίδιο λογαριασμό • Διαχείριση διαθεσίμων • Market Making • Πωλήσεις Χρηματοπιστωτικών μέσων 	<ul style="list-style-type: none"> • Διενέργεια πράξεων επ' αλλοτρίω λογαριασμό • Τοποθέτηση χρηματοπιστωτικών μέσων (χωρίς ανάληψη κινδύνου αγοράς) • Λειτουργία πολυμερών συστημάτων διαπραγμάτευσης τίτλων • Πράξεις για ίδιο λογαριασμό 	<ul style="list-style-type: none"> • Προμήθεια για την αγοραπωλησία τίτλων (πελάτες εμπορικής τραπεζικής) • Διατραπεζικά repos
Λιανική τραπεζική (Retail Banking)	<ul style="list-style-type: none"> • Λιανική τραπεζική • Private Banking • Υπηρεσίες καρτών 	<ul style="list-style-type: none"> • Αποδοχή καταθέσεων και άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων • Χορηγήσεις • Χρηματοδοτική μίσθωση • Εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων 	<ul style="list-style-type: none"> • Έσοδα από πιστωτικές κάρτες • Private Banking • Έσοδα από ενοικίαση θυρίδων θησαυροφυλακίου • Repos πελατών λιανικής τραπεζικής • Χρηματοδοτική μίσθωση ιδιωτών

Εμπορική τραπεζική (Commercial Banking)	<ul style="list-style-type: none"> Εμπορική τραπεζική 	<ul style="list-style-type: none"> Αποδοχή καταθέσεων και άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων Χορηγήσεις Χρηματοδοτική μίσθωση Εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων 	<ul style="list-style-type: none"> Reros πελατών εμπορικής τραπεζικής Χρηματοδοτική μίσθωση πελατών εμπορικής τραπεζικής
Διενέργεια και διακανονισμός πληρωμών (Payment & Settlement)	<ul style="list-style-type: none"> Διενέργεια και διακανονισμός πληρωμών για λογαριασμό τρίτων 	<ul style="list-style-type: none"> Υπηρεσίες μεταφοράς χρημάτων Έκδοση και διαχείριση μέσων πληρωμών 	<ul style="list-style-type: none"> Προμήθειες για συναλλαγές μέσω ΔΙΑΣ Προμήθειες από εμβάσματα Προμήθειες για εξόφληση λογαριασμών τρίτων εταιρειών (ΔΕΗ, ΟΤΕ, κ.α.)
Υπηρεσίες πρακτόρευσης (Agency Services)	<ul style="list-style-type: none"> Υπηρεσίες θεματοφυλακής Υπηρεσίες εκπροσώπησης Υπηρεσίες διαχείρισης εταιρικής περιουσίας / καταπιστεύματος 	<ul style="list-style-type: none"> Υπηρεσίες φύλαξης και διαχείρισης χρηματοπιστωτικών μέσων για λογαριασμό πελατών 	<ul style="list-style-type: none"> Προμήθειες για τη θεματοφυλακή Ομολόγων για άλλες Τράπεζες
Διαχείριση ενεργητικού (Asset Management)	<ul style="list-style-type: none"> Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων με ή χωρίς την προηγούμενη έγκριση του πελάτη 	<ul style="list-style-type: none"> Διαχείριση χαρτοφυλακίου Διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων 	<ul style="list-style-type: none"> Διαχείριση μετοχών εν λευκό που διενεργείται για λογαριασμό πελατών Έσοδα από διαχείριση μετοχών Αμοιβαίων Κεφαλαίων
Χρηματιστηριακές υπηρεσίες λιανικής (Retail Brokerage)	<ul style="list-style-type: none"> Χρηματιστηριακές υπηρεσίες λιανικής 	<ul style="list-style-type: none"> Λήψη και διαβίβαση εντολών Τοποθέτηση χρηματοπιστωτικών μέσων (χωρίς ανάληψη κινδύνου) Διενέργεια πράξεων επ' αλλοτρίω λογαριασμό 	<ul style="list-style-type: none"> Προμήθεια για την αγοραπωλησία τίτλων (πελάτες λιανικής τραπεζικής)

3. Διευκρινίζεται ότι:

α. ορισμένες τραπεζικές δραστηριότητες μπορούν να ταξινομηθούν σε δύο ή και περισσότερες κατηγορίες, ανάλογα με την φύση τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα ακόλουθα:

- Οι δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στον τομέα Χρηματιστηριακές Υπηρεσίες Λιανικής (Retail Brokerage) είναι ίδιες με κάποιες από αυτές που περιλαμβάνονται στον τομέα Διαπραγμάτευση και Πωλήσεις Χρηματοπιστωτικών Μέσων (Trading and Sales). Η διαφορετική ταξινόμηση γίνεται με βάση το είδος του πελάτη, καθώς όταν πρόκειται για πελάτες λιανικής (φυσικά πρόσωπα και μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις όπως ορίζονται από τον πιστωτικό κίνδυνο) τότε η δραστηριότητα θα εντάσσεται στον τομέα Χρηματιστηριακές Υπηρεσίες Λιανικής, ενώ σε όλες τις άλλες περιπτώσεις θα εντάσσεται στον τομέα Διαπραγμάτευση και Πωλήσεις Χρηματοπιστωτικών Μέσων. Χαρακτηριστική περίπτωση αποτελεί η προμήθεια για την αγοραπωλησία μετοχών στην οποία προβαίνει πελάτης της Τράπεζας ή της θυγατρικής χρηματιστηριακής, η οποία θα περιλαμβάνεται στον τομέα Χρηματιστηριακές Υπηρεσίες Λιανικής αν πρόκειται για πελάτη λιανικής και στον τομέα Διαπραγμάτευση και Πωλήσεις Χρηματοπιστωτικών Μέσων αν πρόκειται για πελάτη που εμπίπτει στην εμπορική τραπεζική.
- Τα έσοδα τόκων από Συμφωνίες Επαναγοράς (repos) μπορούν να συμπεριληφθούν σε τρεις κατηγορίες. Αν πρόκειται για μη διατραπεζικές Συμφωνίες Επαναγοράς, τότε θα συμπεριληφθούν στο τομέα λιανικής ή στον τομέα εμπορικής τραπεζικής, ανάλογα με το είδος του πελάτη, ενώ αν πρόκειται για διατραπεζικές Συμφωνίες Επαναγοράς, τότε θα συμπεριληφθούν στον τομέα Διαπραγμάτευση και Πωλήσεις Χρηματοπιστωτικών Μέσων».
- Τα έσοδα από την διαχείριση αμοιβαίων θα περιλαμβάνονται στον τομέα Διαχείριση Ενεργητικού, ενώ τα έσοδα από τη θεματοφυλακή αμοιβαίων στο τομέα Υπηρεσιών Πρακτόρευσης και τα έσοδα από πώληση αμοιβαίων στον τομέα χρηματιστηριακές υπηρεσίες λιανικής.
- Τα έσοδα από Χρηματοδοτικές Μισθώσεις θα πρέπει να περιλαμβάνονται στους τομείς λιανικής ή εμπορικής τραπεζικής, ανάλογα με το είδος του πελάτη.
- Τα έσοδα από υπηρεσίες ηλεκτρονικής και τηλεφωνικής τραπεζικής, θα πρέπει να ταξινομούνται ανάλογα με τις υπηρεσίες που προσφέρουν (λιανική ή εμπορική τραπεζική).

Στην περίπτωση που δεν είναι εφικτός ο διαχωρισμός κάποιας επιχειρηματικής δραστηριότητας ανάμεσα στους διαφορετικούς τομείς στους οποίους μπορεί να

ταξινομηθεί, τότε αυτή θα καταχωρηθεί στο σύνολό της, στον τομέα με τον υψηλότερο συντελεστή (π.χ. θα καταχωρηθούν όλες οι Χρηματοδοτικές Μισθώσεις στην κατηγορία εμπορικής τραπεζικής με συντελεστή 15%).

β. Αναφορικά με ορισμένες δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα», θα πρέπει αναγκαστικά να ταξινομούνται σε κάποια από τις άνω κατηγορίες (καθώς δεν υπάρχει κατηγορία «Λοιπές λειτουργικές δραστηριότητες»), ανάλογα με τη φύση τους και τη συσχέτισή τους με κάποια από τις άνω κατηγορίες.

γ. Όπως προαναφέρθηκε τα Π.Ι. έχουν τη δυνατότητα από το νέο πλαίσιο να ταξινομούν τις εργασίες τους όπως αυτά θεωρούν ότι ανταποκρίνονται περισσότερο στις αρχές ταξινόμησης, λαμβάνοντας τη σύμφωνη γνώμη της Τράπεζας της Ελλάδος. Ένα παράδειγμα είναι οι προμήθειες για εξόφληση λογαριασμών τρίτων εταιρειών (ΔΕΗ, ΟΤΕ, κ.α.). Σύμφωνα με το ορισμό η συγκεκριμένη εργασία θα πρέπει να καταταχθεί στην κατηγορία «Διενέργεια και διακανονισμός πληρωμών». Παρόλα αυτά στις περισσότερες περιπτώσεις η συγκεκριμένη εργασία αποτελεί μέρος ενός συνόλου υπηρεσιών και προϊόντων που διατίθενται στους πελάτες ενός Π.Ι. Σε αυτή την περίπτωση η εργασία αυτή θα μπορούσε να ταξινομηθεί μαζί με το ευρύτερο πακέτο στην κατηγορία Λιανική Τραπεζική.

Σημειώνεται ότι έσοδα ή έξοδα που δεν περιλαμβάνονται στον ορισμό του σχετικού δείκτη εισοδήματος, δεν θα λαμβάνονται υπόψη. Για παράδειγμα, οι ποινές από τις εποπτικές αρχές καθώς και η εφάπαξ καταβολή φόρου, δεν θα λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του δείκτη εισοδήματος.

ΣΤ. Προϋποθέσεις Υιοθέτησης Εναλλακτικής Τυποποιημένης Μεθόδου

1. Η Τράπεζα της Ελλάδος προτίθεται να κάνει χρήση της διακριτικής ευχέρειας για εφαρμογή της **εναλλακτικής τυποποιημένης μεθόδου (Alternative Standardised Approach)**, για τους επιχειρηματικούς τομείς της λιανικής και εμπορικής τραπεζικής υπό τις παρακάτω προϋποθέσεις που προβλέπονται στην Οδηγία:

α. Το Π.Ι. πρέπει να δραστηριοποιείται ενεργά σε δραστηριότητες λιανικής ή/ και εμπορικής τραπεζικής, οι οποίες θα αποτελούν τουλάχιστον το 90% του σχετικού δείκτη «Μικτά Έσοδα»,

β. Το Π.Ι. πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύει στις εποπτικές αρχές πως ένα σημαντικό ποσοστό των δραστηριοτήτων λιανικής ή/ και εμπορικής τραπεζικής αποτελείται από

δάνεια που σχετίζονται με υψηλή πιθανότητα αθέτησης, και, πως η εναλλακτική τυποποιημένη μέθοδος παρέχει ένα πιο βελτιωμένο τρόπο αξιολόγησης του λειτουργικού κινδύνου.

2. Αναφορικά με τη χρήση της εναλλακτικής τυποποιημένης μεθόδου και των προϋποθέσεων που προβλέπονται από την Οδηγία η θέση της Τράπεζας της Ελλάδος είναι η εξής:

α. Τα κριτήρια για την εναλλακτική τυποποιημένη μέθοδο θα πρέπει να πληρούνται σε ενοποιημένη βάση. Πιο συγκεκριμένα, αν κάποιο Π.Ι. πληροί τις προϋποθέσεις σε ενοποιημένη βάση θα μπορεί να εφαρμόζει την συγκεκριμένη μέθοδο και σε ατομική βάση ακόμη και αν δεν πληρούνται τα κριτήρια σε απόλυτο βαθμό. Το ίδιο δεν θα επιτραπεί στην αντίθετη περίπτωση.

β. Σχετικά με το πρώτο κριτήριο που αφορά το 90% του δείκτη «Μικτά Έσοδα», θα υπολογίζεται ως ο μέσος όρος των τελευταίων 3 ετών. Στην περίπτωση που αυτός ο μέσος όρος μειωθεί κάτω από το 90% για κάποιο έτος, τότε και για μόνο για αυτό το έτος θα επιτραπεί η χρήση της εναλλακτικής τυποποιημένης με την προϋπόθεση ότι η Τράπεζα θα πρέπει να παρουσιάσει στοιχεία ότι δεν έχει αλλάξει προσανατολισμό ως προς τη σύσταση του χαρτοφυλακίου της και ότι αυτή η πτώση είναι καθαρά συγκυριακή.

γ. Όσον αφορά το δεύτερο κριτήριο, τα Π.Ι. θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι ένα σημαντικό μέρος των δανείων αυτών των επιχειρηματικών τομέων σχετίζονται με υψηλή πιθανότητα αθέτησης. Τα Π.Ι. θα πρέπει να παρουσιάζουν τις πιθανότητες αθέτησης που υπολογίζουν για αυτές τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και τα περιθώρια μικτού κέρδους (spread) που τις αφορούν. Ως υψηλή πιθανότητα αθέτησης προτείνεται το 3,5% ενώ ως σημαντικό μέρος των δανείων θεωρείται το 15% του χαρτοφυλακίου. Στην περίπτωση που το Π.Ι. δεν υπολογίζει πιθανότητες αθέτησης θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύει την υψηλή πιθανότητα αθέτησης των δανείων του με άλλους τρόπους. Ο τρόπος που προτείνει η Τράπεζα της Ελλάδος είναι να έχει κατατάξει άνω του 15% του χαρτοφυλακίου του στις δύο τελευταίες κατηγορίες σε πενταβάθμιο ή εξαβάθμιο σύστημα ταξινόμησης ή στις τρεις τελευταίες κατηγορίες σε σύστημα ταξινόμησης άνω των έξι βαθμίδων. Αντίστοιχη αντιμετώπιση θα πρέπει να υπάρχει και στο χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής με βάση τις κατηγορίες δανείων με ομοειδή χαρακτηριστικά (pools) που προκύπτουν από το σύστημα βαθμολόγησης (scoring system) που διαθέτουν.

Αρμόδιοι:

Κατερίνα Κορμπή: 210-3205167

Ιωάννης Τσικριπής: 210-3205031